

ב"ה. ימות המשיח - אדר ה'תש"פ

מפי השמועה

תשורה

משמחת הווארט
של משפחות בלון-כהן

ירושלים עיה"ק, ארה"ק תובב"א
ליל ז' באדר ה'תש"פ, 70 שנה לנשיאות כ"ק אד"ש

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מכתב כ"ק אד"ש לקביעות זמן החתונה
של הורי הכלה

כהן - ירוה"ג

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

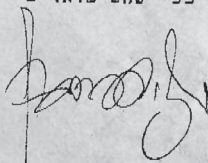
ב"ה, כז' אדר תשל"א
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מה' שמעון שי'
וב"ג ת"י

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם בשעה
טובה ומוצלחת,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב, מזל
טוב, ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים
במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו לחגוג בשעה טובה ומוצלחת את בואם בקשרי השידוכין של בננו החתן התמים הנעלה הר' אריאל נחום שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת נחמה דינה שתחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את החתן והכלה שי' בברכת מזל טוב, ולאחל להם שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בנין עדי עד מיוסד על יסודי התורה והמצווה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, וחדורים בשליחות היחידה - קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש, מתוך הרחבה בחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

ברגשי גיל וחדווה אנו שמחים להגיש בזה תשורה לנוטלים חלק בשמחתנו, מיוסד על הנהגתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

הקובץ שלפנינו כולל לקט סיפורי חסידים מפי השמועה, ונדפס בהמשך לקובצי "מפי השמועה" שי"ל בשמחות קודמות במשפחתנו.

וזאת למודעי, כי הסיפורים שנכללו בתשורה זו נלקטו מתוך דברים שנאמרו בעת התועודיות חסידותיות, ומטבע הדברים סיפורים שלא נרשמו מפי מעתיקי השמועה, נאמרו בהקשרים שונים ובשעות הלילה המאוחרות - מן הנמנע שלא ייפלו בהם שגגות בפרטים מסוימים, אך עשינו את שביכולתנו לנפות התבן מן הבר ולהציג בפני הקוראים את הסיפורים הנבחרים.

ומגלגלין זכות ליום זכאי - ז' באדר, אשר קשור עם נצחיותו של נשיא הדור, כפי ביאור כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח, ויהי רצון שנצחיות זו תבוא לידי גילוי בפועל בעולם, ונזכה שהמסדר קידושין בחתונה זו יהיה הרבי שליט"א עצמו, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחות בלון-כהן
ירושלים, ארה"ק תובב"א

ליל ז' באדר ה'תש"פ
שנת ה-70 לנשיאות כ"ק אד"ש

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

ידי זה ונהיה שמח. וכך גם מי שלומד חסידות בפנימיות אליבא דנפשיה - זה מחמם אותו וגורם לו לשמחה פנימית".

"אך יש למשקה פעולה נוספת: אם יש אדם עם פצע מוגלתי, משתמשים במשקה בצורה חיצונית, שופכים ומחטאים את המקום, ולמרות שנהיה שורף מאוד - זה מנקה את הפצע ולאחרי שהוא מחלים נעשה לו טוב יותר".

"כך גם בלימוד החסידות על ידי מי שעדיין לא ניקה וטיהר את עצמו, החסידות יכולה לשרוף לו ולהכאיב לו, היות שהיא מגלה לו עד כמה ה'פצעים' הרוחניים שלו מזוהמים ועד כמה הוא צריך להתנקות, אך אחרי שהחסידות פועלת בו ומטהרת את המוגלה - יכול הוא להשתמש במשקה גם בפנימיות".

"וכך גם אתם" סיים החסיד, "אתם נוסעים לרבי ותשמעו שם הרבי חסידות, אך אל תטעו ותחשבו שמייד כשתגיעו זה יגרום לכם לשמחה. אדרבה, כשתגיעו - הדברים שתשמעו ישרפו לכם, יהיה לכם קשה לשמוע, אתם תבינו את גודל הריחוק שלכם, אך לאט לאט ככל שתתמידו ותלמדו עוד ועוד - זה יחדור בכם גם בפנימיות ויחמם אתכם".

טאפארו דא פלאהו!

סיפר הרה"ח ר' יצחק אייזיק לנדא:

בשנת ה'קבוצה' שלי, באחת ההתוועדות בשבתות של חודש כסלו, רציתי לקבל ברכה מהרבי להוסיף בהתמסרות ללימוד מתוך חיות, והגבתי את היד לומר 'לחיים', אך בכל פעם שהרבי הביט לאזור שבו עמדתי, הרבי השיב בניד ראש רק לאלו שעמדו סביבי והרגשתי כאילו הרבי 'מודלג' עלי.

הבנתי שכנראה אני צריך להוריד את הרצון

כל הפושט יד - נותנים לו

סיפר הרה"ח ר' מ"מ הלוי שגלוב:

הסדר במזכירות הרבי היתה, שכל בקשת תרומה שהגיעה לרבי היו שולחים בחזרה סכום מסויים, והיו לזה כללים, בקשות פרטיות היו נענות בסכום מסויים, מוסד חינוך יהודי - בסכום אחר, ואף מוסדות של גויים היו מקבלים סכום מסויים (ובלבד שהמוסד לא ה' קשור לדת וכיו"ב).

בעבודה זו היו מסייעים מעת לעת גם בחורים (ואף אני זכיתי להיות שותף בזה מספר פעמים), שהיו נקראים למזכירות ומסדרים מעטפות למשלוח לפי הכללים שנמסרו להם.

הפה - כדי לשתוק

פעם התבטא אדמו"ר הרי"צ: "רעדן - דארף מען רעדן מיט די אויגען", לדבר צריך לדבר עם העיניים.

"אם כן, לצורך מה נברא הפה? כדי לשתוק..."

'צווי דינים' באמירת לחיים

הרה"ח ר' אברהם אליהו, שהיה מחסידיו אדמו"ר הרי"צ (עליו מסופר שהגיעה בנקיונות בערב חג הפסח - בהוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב - 'עידנה' אותו), התוועד פעם עם קבוצת בחורים על הניגון 'ניע זשוריצי חלאפצ', שהחסידים לקחו אותו מהגויים והמשילו אותו על חסיד שמגיע ל'פונדק' אצל הרבי, ומתחמם על ידי שהוא לוגם שם 'משקה' - דברי אלוקים חיים.

ומדוע נמשלה החסידות למשקה?

הסביר הרה"ח ר' אברהם אליהו: "פעולתו הרגילה והעיקרית של ה'לחיים' היא ששותים ומכניסים אותו בפנימיות, והאדם מתחמם על

שלוהו של אדם, ולא 'כמותו'

סיפר הרה"ח ר' ישועה חדד, שליח הרבי באיטליה:

לאחר שחלפו מספר שנים מאז שזכיתי להישלח על ידי הרבי לפעול באיטליה, הרגשתי שאין ביכולתי להמשיך לשאת בתפקיד, וכתבתי לרבי על הקושי שלי להמשיך בזה, ושמצאתי מחליף עם אותם כשרונות כמוני שיוכל למלא את מקומי.

במענה השיב לי הרבי שהוא שלח אותי ולא 'מישהו כמוני', ואם ברצוני, אני יכול להביא אותו שיעזור לי, אך השליחות היא שלי ואני צריך לבצע אותה.

התכתבות קבלית

סיפר הרה"ח ר' ישועה חדד:

באחד מביקורי בחצרות קודשנו, קיבלתי הוראה מהרבי שכשאחזור לאיטליה אכנס לרב לאטס ואמסור דרישת שלום.

כאשר נכנסתי לביתו של הרב לאטס ושאלתי אותו האם הוא מכיר את הרבי מליובאוויטש, הוא חייך, קם ממקומו והוציא מהספריה קלסר עבה שכלל את ההתכתבות העניפה שלו עם הרבי.

שאלתי אותו אם אוכל להציץ במכתבים, והוא נתן לי בשמחה, אך כשהבטתי בתוכן המכתבים, לא הצלחתי להבין מתוכם, היות והם היו כתובים בקיצור ועסקו ברובם בעניני קבלה וכיו"ב.

באותו מדף, עמדו זה לצד זה עוד ארבעה קלסרים שכללו גם הם מכתבים נוספים, ובסך הכל היו שם ככל הנראה עשרות מכתבים עשירים בתוכן.

לאחר פטירתו של הרב לאטס יצרתי קשר עם בני משפחתו ורציתי לקבל מהם את הרשות לצלם את המכתבים, אך הם אמרו שהקלסרים הועברו יחד עם כל הארכיון שלו לגנזך הספרייה האיטלקית.

ניסיתי עוד קצת להתחקות אחרי הקלסרים, אך לא זכיתי לגאול אותם.

למעשה בפועל, והחלטתי במחשבה עם מי אוסיף בלימוד וכיצד, באלו זמנים ובאיזה מקומות, אך עדיין בכל פעם שהרבי הביט לאזור - הרגשתי כאילו הרבי 'מתעלם' מהיד שהושטתי.

הוספתי במחשבה והחלטתי שכבר ביום ראשון אתחיל בזה במעשה בפועל, ובטח רק אחרי שאבטא במעשה בפועל את הרצון שלי - אזכה בשבת הבאה שהרבי יהנהן לי בראשו הק'.

והנה, בדיוק באותו רגע שחלפה במוחי מחשבה זו, הפנה הרבי באחת את ראשו לעברי והשיב לי בניד ראש!

שלימות במידות - עם השכל

אדמו"ר הרש"ב אמר פעם: 'חסיד' הוא אותיות חסד, אך לא מספיק שלימות במידות, זה צריך לבוא על ידי הו"ד, שהיא החכמה...

לא להתפעל מהקליפה

מספר הרה"ח ר' עדין אבן-ישראל:

פעם נסעתי לרבי בצ'ארטר עם קבוצה גדולה של חסידים, וכשהגיע הבוקר התפשטו החסידים בכל המטוס.

בין הנוסעים היה גם הסופר השחקן והבמאי אפרים קישון, שסירב בתוקף להניח ודרש מכל אלו שהציעו לו להניח - שיעזבו אותו.

אך החסידים לא ויתרו והגיע לשם עוד חסיד ועוד חסיד עד שהתפתחתה שיחה ארוכה בינו לבין א' החסידים הצעירים שהיה ג'ינג'י לא רק בצבע הזקן...

בסופו של דבר הוא נשבר והסכים להניח, וברגע שרק הניח את התפילין - נפרץ הסכר והוא החל לבכות, ולאחר שסיים להניח, סיפר באריכות ובהרחבה על השורשים היהודיים שלו, ועל החיבור הריגשי העמוק שהוא מרגיש לעניני היהדות...

המנחה של תפילת המנחה

אדמו"ר הזקן אמר פעם:

תפילת שחרית נקראה על שם זמנה, בשחר. תפילת ערבית נקראת על שם זמנה, בהעריב היום. ועל שם מה נקראה תפילת המנחה?

אלא הביאור הוא על יסוד דברי חז"ל 'ונפש כי תקריב קרבן מנחה', היות ודווקא בתפילת המנחה אדם עוצר מעיסוקיו באמצע היום ו'מקריב את עצמו', ועל דרך לשון חז"ל "מי דרכו להביא מנחה? עני, מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני".

בשביל בנים כמו יצחק...

אברך ערירי שלא זכה להיפקד בילדים שנים ארוכות לאחר חתונתו, תינה פעם את צערו בפני ה'שפת אמות' ושאל אותו מדוע נגזר עליו להצטער זמן רב כל כך?

השיב לו ה'שפת אמת': מצינו באברהם ושרה שהיו נשואים שנים ארוכות ולא זכו לילדים רק בגיל מאה, ואילו כשאברהם נשא את הגר - נולדו מיד זמרן ויקשן וכו', ומה נשתנתה שרה מהגר?

אלא שאכן על בנים כמו יקשן וזמרן לא צריך להמתין הרבה זמן, אך כדי לזכות בכך כמו יצחק אבינו - היה עליו להמתין...

תפילומטר

פעם אמרו בפני אחד מגדולי החסידים על יהודי מסויים כי אדם גדול הוא.

השיב החסיד ואמר: כלום ראייתם את תפילתו? רק על פי צורת תפילתו של אדם ניתן לעמוד על טיבו, להכיר ולהבחין האם אכן אדם גדול הוא...

הקב"ה גוזר וצדיק מקיים

פעם נפגשו שני חסידים, וכל אחד החל משבח את רבו.

אמר הראשון: "הרבי שלי אדם גדול וקדוש, על שכמותו נאמר "צדיק גזור והקב"ה מקיים",

וכל מה שהוא אומר - נעשה".

השיב השני ואמר: "אני לא יודע האם ביכולתי לומר כך על הרבי שלי, אך זאת אני יכול להבטיחך, שמה שהקב"ה גזור - הרבי מקיים בהידור הכי גדול!..."

בשליחות הרבי

הרה"ח הר' מרדכי שמואל אשכנזי שח פעם:

העולם מקשה מדוע יעקב נענש על כך שעייב בתו מלהינשא לעשיו, ואילו לאה קיבלה שכר על כך שבכתה בתחנונים שאינה רוצה להתחתן עמו, עד כדי כך שהגיעה למצב של "עיני לאה רכות"?

והשיב: ללאה לא היה 'רבי' שייקח עליה אחריות אם היא תחתן עם עשיו, ולכן היתה זו סכנה רוחנית עבודה להגיע לשם, אולם אם יעקב היה מאפשר לדינה להינשא לו, היא הייתה עושה זאת בשליחותו של הרבי, ובמילא לא היו צריכים לחשוש עליה...

'מצבה' היה

בני משפחה התווכחו פעם על נוסח המצבה של אחד ההורים שנפטר, וכשלא הצליחו להכריע - כתבו על כך לרבי.

הרבי השיב להם שיש סוג אחד של מצבה גשמית מאבן, שהינה מצבה דוממת הניצבת בבית העלמין, ואילו יש גם סוג של מצבה רוחנית-חיה שהילדים מציבים להורים שלהם באמצעות ההנהגה שלהם.

וסיים הרבי: אם אחד מהילדים לא מרוצה מהנוסח של מצבת-האבן, הוא יכול להוסיף ולהתנהג בצורה טובה יותר ולהציב מצבה חיה לזכרון ההורים.

שיהיה לך גם כן...

מספר הרה"ח ר' ברוך לבקיבקר:

בשנות השואה האיזומות, היה יהודי אחד שלא יכל לעמוד בכל זוועות המלחמה, וכאשר הרגו

כששמע זאת כ"ק אד"ש, עלה על פניו הק' חיוך רחב, הרבי פתח את המגירה והושיט לו את תמונתו שלו (!) באומרו: "שיהיה לך גם כן..."

לפרסם את הרבי

מספר הרה"ח ר' ברוך לבקיבקר:

לאחת מהתוועדויות כ"ק אד"ש נכנס א' עולם'שע איד', ותוך כדי שיחה בה נתבאר פירוש רש"י מסוים, סקר היהודי את המחזה ותמה לעצמו מדוע מפרסמים החסידים את זהותו של הרבי. לשם מה נצרך 'מבצע' זה, ומנין המקור?

תוך כדי מחשבותיו הבליע כ"ק אד"ש כמה משפטים קצרים:

"ישנם התמהים מדוע בירך הקב"ה את אברהם אבינו 'ואגדלה שמך'?" וכי איזה צורך יש בפרסום שמו של אברהם אבינו לכל יושבי תבל?"...

ומיד המשיך הרבי ואמר: "אלא שבפרסום שמו של אברהם אבינו מתפרסם ומתגדל ממילא שמו של הקב"ה..."

הרבי לא 'א גוטער איד'...

מספר הרה"ח ר' ברוך לבקיבקר:

בישיבת תות"ל שבבואנוס איירס נקבע סדר לימוד שבועי מיוחד, בו התמימים למדו עם בעלי בתים מקומיים. לא' התמימים היתה חברותא עם יהודי מבוגר שניצול מן התופת במלחמת העולם השנייה.

כאשר נשא כ"ק אד"ש מה"מ את השיחה המזעזעת לאחר הלוייתה של מרת לאה לאפיין הי"ד בה כביכול הרבי 'מתוכח' ומתדיין עם הקב"ה כיצד נעשה עוול שכזה להשאיר ילדים רכים ללא אמם וכו' וכו' נכחו בהשגחה פרטית הבעלי-בתים שלמדו עם התמימים, וממילא יצא שגם הם האזינו לשידור שהתקיים בישיבה.

בפעם הבאה שנפגשו, התעניין הת' אצל החברותא ניצול השואה מה הוא חושב על שיחה

את כל משפחתו מול עיניו, החליט לעזוב את הכל.

בשלב מסוים הצליח להמלט מן הגטו וחבר לקבוצת פרטיזנים שאינם יהודיים, וכעבור זמן הצליחו הגרמנים לגלות את מקום המסתור שלהם, כתרו אותם, העמידו אותם בשורה והתחילו להרוג כל אדם שלישי.

בצורה על טבעית לחלוטין, ניצל באופן ניסי גם ממאורע זה, והחליט שכאשר יגיע למקום מבטחים ויקים את ביתו, ישלח את בניו לקבל חינוך יהודי, וכך הווה.

ואכן הוא הצליח לשרוד את כל השנים האוררות, וכשהסתיימה המלחמה עלה לארצות הברית ואת בנו הבכור שלח ללובאוויטשער ישיבה (בהתחלה הישיבה דרשה תשלום, אך כשנוכחו לדעת ששולח את בניו לישיבה רק מפני הנדר, ואינו מתכנן להוציא על כך כסף היות שלו עצמו אין כל זיקה ליהדות - וויתרו על התשלום).

כשכנו הבכור סיים את שנות לימודיו בתלמוד תורה ובישיבה קטנה, העביר אותו אביו לאוניברסיטה על מנת ללמוד מקצוע לחיים.

הבן השני עבר גם הוא מסלול דומה אך כשהגיע לשלב האונברסיטה סירב, היות והאש החסידית 'נתפסה' בו, והוא רצה להמשיך ללמוד בתומכי תמימים גם בישיבה גדולה וכו'.

האב כמובן התנגד, ולאחר דו-שיח לא נעים בין האב ובנו, החליטו שילכו לשאול את פי כ"ק אד"ש, והיוצא מפיו יעשו.

האב נכנס עם בנו ליחידות, וכהרבי שמע את טרונייתו הפטיר (תוך כדי תנועה עם היד מלמעלה למטה): "יהיה טוב". והאב אכן נרגע.

לאחר מכן ביקש האב רשות לשאול את הרבי שאלה נוספת, וכשקיבל, הרצה את דבריו: אני הגעתי מפולין שם היו הרבה 'גוטער אידן' ודבר מיוחד היה בהם שלא הסכימו שיצלמו אותם, וכשניסו הסתירו את פניהם וכו',

ואילו כעת כל ילד מסתובב עם התמונה שלך, וגם לבן שלי ולחברים שלו יש את התמונה שלך!

הבחורים דורש בשלום חברו, והוא נענה ואומר לו: "יהיה טוב".

פנה אליהם הרבי ואמר: "לומר 'יהיה טוב' זה 'א שטיק' עבודה זרה..."

(שהרי אין רע יורד מלמעלה, ומתשובה זו משתמע מעין חוסר אמונה בכך שגם המצב העכשווי הוא טוב אמיתי).

ראו אותו בעיניים גשמיות

בחורף של שנת תשמ"ה, בתקופה המקבילה להיעלמות הספרים שהובילה למשפט הידוע, למדה בחצרות קודשנו קבוצה של שלושה בחורים שהחליטו לערוך 'גניבה חסידית'.

כעבור תקופה של הכנות שכללו מעקב אחרי סדר יומו של המשב"ק, שכפול המפתחות, וכו', הם החלו להתגנב מידי שבוע לדירתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, לקחת חבילה של תכריכי כתבי יד, ולאחר סיום הסדרים, כאשר המשרדים של קה"ת היו פנויים מעובדים, היו מצלמים אותם במכונת הצילום שבמשרד, אליה הצליחו להשיג גישה בזכות היותו של אחד מחברי הקבוצה בנו של אחד מהעובדים במשרד (כשכל הפעולה נעשתה כמוזן שלא בידיעתו ובטח שלא בהסכמתו).

הבחורים הספיקו לחזור על הפעולה מספר פעמים, כשלתע, באחד הימים כשהם שהו בתוך הדירה, שמעו במפתיע רשרוש מפתחות מעבר לדלת - על אף שלפי המעקב שערכו, לא היה אמור להימצא כעת אף אחד בדירה. הם פחדו מאוד והזדרזו להתחבא בחדר השירותים, ומשם עקבו בחשש על הנעשה.

הם הבחינו בנכדו של אדמו"ר הריי"צ שנכנס לדירה עם מזוודה, אך לא חשדו בדבר, בהיותו אחד מבני הבית. אף כשהם ראו אותו ממלא את המזוודה בספרים ויוצא מהדירה, וזה היה נראה להם מעט מוזר, לא חשבו לעדכן בכך אף אחד, ובמיוחד שהדבר היה מעורר מיד שאלות, כיצד הם יודעים מהנעשה בתוך הדירה...

חלף זמן נוסף, שבמהלכו המשיכו הבחורים

זו. אמר לו היהודי: הרבי הוא לא 'א גוטער איד' הרבי הוא 'משה רבינו!' א גוטער איד הוא אחד שכל מה שהקב"ה עושה טוב לו, אבל משה רבינו דואג לעם ישראל...

קוויטלאך לר' מענדל...

מספר הרה"ח ר' ברוך לבקיבקר:

בשנת תשל"ז, כאשר נשלחנו לישיבה של הרב גרוסמן במגדל העמק, 'א מחברי הקבוצה היה הרה"ח ר' לוי יצחק גינזבורג, והוא מסר מידי בוקר שיעור חסידות בספר התניא. הפלא שבדבר היה כאשר בשיעור היה נוכח מידי יום ראש הישיבה הרב ישראל גרוסמן (אביו של הרב יצחק דוד גרוסמן שיזם את הקמת הישיבה), שישב והקשיב כאחד מן הבחורים.

כשהרב גינזבורג הגיע לפרקים 'א-י"ב שם מוסבר ההבדל בין צדיק לבינוני, הוא התעכב והרחיב בהגדרה ובהבדל שביניהם.

' ישראל גרוסמן שכזכור היה נוכח במקום, לא עצר בעד עצמו, וקם בהתרגשות ושאל אותו בתוכחה גלויה: "אז אתה רוצה להגיד לי שר' מענדל הוא לא צדיק!?!..."

כעבור זמן כשהתוועדנו עם ר' מענדל, סיפרנו לו את הסיפור הזה, ור' מענדל הרים כוסית לחיים באמרו "פואה שלימה לישראל בן פייגא".

כששאלנו אותו מאיפה הוא מכיר את שם האמא של הרב גרוסמן, כשהוא אפילו לא צריך להתאמץ כדי 'לשלוף' את השם מהזכרון, השיב לנו ר' מענדל: "אתם לא קולטים, הם מביאים לי קוויטלאך המשוגעים האלו..."

'א שטיק עבודה-זרה'

מספר הרה"ח ר' אליהו ו:

כאשר התגוררתי בפתח תקווה, ניגש אלי פעם אחת הרה"ח ר' דוד חנזין ודרש בשלומי.

כשהשבתי לו: "יהיה טוב", נתכרכמו פניו, והוא סיפר לי שבאחת השנים הראשונות להגעתו של כ"ק אד"ש לארצות הברית, שמע פעם כיצד אחד

לארץ את הרבנית שיצאה מהרכב עמו הגיעה זה-
ענה, ומנסה לחטוף ממנה את הארנק שלה.

הוא ואשתו החלו לצעוק מהחלון, והשוודד
שהבין כי נודע הדבר - נס על נפשו.

הרבנית קמה והחלה ללכת לכוון הדלת,
ואז הדלת נפתחה וכ"ק אדמו"ר יצא לקראתה,
ושיניהם נכנסו לבית.

דודתי, אשתו של רבי משה, סיפרה לי
שהרבנית היתה מתקשרת אליה בטלפון לפני יו"ט
לומר לה גוט יום טוב, וכמה פעמים היא הודתה
לה על שהצילו אותה מהשוודד, והיא אמרה
לרבנית: "את לא צריכה להודות לי כל פעם, ה'
הוא זה שהציל אותך..."

אז הרבנית ענתה לה: "נכון, אבל את היית
השליח".

לא רק במקווה ביוניון...

מספר הרה"ח הרב מתתיהו בראנדווין;

כבר בשנת תשמ"ה סיפר לי דודי בביקורי
אצלו, שהוא נתן לאדמו"ר את המפתח למקווה
בביתו, ולפעמים הרבי היה טובל שם מבלי
לצאת לרחוב, רק עובר בין הבתים ונכנס מהדלת
הצדדית.

שלא יחטטו...

מספר הרה"ח הרב מתתיהו בראנדווין;

דודתי, רעייתו של רבי משה, ראתה פעם בחור
עומד ומחטט בפחי האשפה שעמדו על הרחוב
מחוץ לבית, ומחפש 'מציאות' שהושלכו מבית
הרב...

לאחר שראתה שהדבר חוזר ונשנה מספר
פעמים, התקשרה לרבנית וסיפרה לה על כך, ואכן
כבר למחרת הכניסו את פחי האשפה והעמידו
אותם מאחורי הבית, וכעבור זמן התקשרה אליה
הרבנית להודות לה על כך.

להתגנב לדירה להחזיר כתבי יד ישנים ולקחת
חדשים, לצלם, ושוב להחזיר, עד שיום אחד
כשסיימו את 'עבודתם' במשרד קה"ת, שכחו
לקחת איתם את אחד הצילומים שלא יצא טוב,
והוא נותר בחדר.

כשהגיע הבוקר והעובדים נכנסו למשרד,
אביו של אותו בחור - שכבר נכנס בסוד העניינים
וידע שיש ספרים שנעלמים מהספרייה, כשעדיין
אף אחד לא יודע את זהותו של הגנב - ראה את
הדף בסמוך למקום עבודתו, והוא החל לקשור
את הקצוות, והתעורר בו חשד איום שאולי כל
הסיפור קשור בכלל אליו...

הוא קרא לבנו ודרש ממנו במפגיע לספר
לו את כל הסיפור, ואכן הבן גולל בפניו את כל
המאורעות. אבן נגולה מעל ליבו של האב, אך הוא
זהיר את הבן שהוא משחק באש, ובמיוחד שכעת
מתחילים לקיים מעקב אחרי מה שקורה בדירה,
והם עלולים להיפתס.

הם חזרו עוד פעם אחת להחזיר את החבילה
האחרונה של כתבי היד שלקחו, ויותר לא דיברו
על זה מאומה.

כשהתפוצצה פרשיית הספרים והרבי דיבר
על כך ברבים, התבטא הרבי באחת ההזדמנויות
ש"ראו אותו בעיניים בשריות כיצד הוא גונב".

כל מי שהיה בסוד הפרשה, התפלא מאוד,
שהרי מה שהיה ידוע להם הוא, שראו אותו רק
ב'עיני המצלמות', אך באותה שעה היו שלושה
בחורים ואברך אחד, שהבינו היטב את כוונת
הרבי, וחזו במוחש בגילוי רוח הקודש...

"את היית השליח"...

מספר הרה"ח הרב מתתיהו בראנדווין;

דודי ר' לוי יצחק, האדמו"ר מבוסטון, בא
פעם מבוסטון לקראון הייטס לבקר את אחיו ר'
משה שזכה והתגורר ברח' פרוידינט בשכונת ממש
לביתו הפרטי של כ"ק אד"ש, ובאמצע הביקור
הוא שמע קולות וניגש לחלון הצופה לחצר
האחורית של הבית, וראה שודד 'שחור' שהפיל

לילה כיום יאיר

מספר הרה"ח הרב מתתיהו בראנדווין;

פעם ביקר אצל דודי רבי משה קרוב משפחה, הרה"ח ר' יוסף וינשטוק מירושלים. הם שמחו אחד עם השני ושוחחו עד שעה מאוד מאוחרת בלילה, ולפתע פנה דודי אל הר' ויינשטוק ואמר לו: "מה אתה חושב שהרבי עושה כעת?"

ואז אמר לו: "בא ואראה לך". הם עלו לקומה העליונה בבית, ונכנסו לחדר ממנו היה חלון שהשקיף על חלק מהחדר של כ"ק אד"ש, וראו את הרבי יושב ולומד עם ערימה של ספרים על השולחן, ואמר לו רבי משה: ככה זה בכל לילה...

לא רק במקווה ביוניון...

מספר הרה"ח הרב מתתיהו בראנדווין;

כאשר הדודים רצו לעבור להתגורר בבורו-פארק וחיפשו למי למכור את הדירה, ביקשה הרבנית שלא ימכרו את הדירה ליהודי, כי יהודי יעמוד כל היום ויסתכל בחלונות...

ואכן הבית נמכר בסופו של דבר לגוי (זאת על אף שבאופן כללי עודד הרבי את השמירה על צביון השכונה, כידוע ומפורסם).

בר מצווה חסידית

אמרו חסידים:

מהי השמחה בבר מצווה? הרי גם עד עכשיו הנער קיים מצוות? אלא שעד עכשיו הוא קיים מצוות מדין חינוך, בשביל עצמו, שהוא יגדל להיות מחונך, וכעת הוא מפסיק לקיים מצוות כמו מתנגד ומתחיל לקיים מצוות כמו חסיד - וזו השמחה הגדולה!

סיפורים עם זקן

הרה"ח ר' מענדל פוטרפס אמר פעם, שיש סיפורים שיש להם זקן מלא. כל אחד מוסיף שיערה לסיפור עד שהוא מתמלא...

תמיד בעצבות

אדמו"ר הרש"ב התבטא פעם: הנחש - תמיד בעצבות.

'הגומל' חסידי

שח הרה"ג הרה"ח ר' אייזיק לנדא: מדוע מברכים 'הגומל' כאשר נוסעים לרבי? הרי היום נסיעה במטוס אינה סכנה כה גדולה?

אלא שמברכים 'הגומל' על זה שלמרות שאנחנו בבחינת 'חייבים', הקב"ה גמל לנו טוב וזיכה אותנו להגיע לחצרות קודשנו באופן של חסד חינוך.

אם כן, מדוע מברכים 'הגומל' בחזרה?

כל מהותה של ברכת הגומל היא ההצלה מהיפך החיים, שאדם חוזר לביתו עם רוח חיים ולא ההיפך חס ושלום, ואם כן כשחוזרים מהרבי עם חיות מחודשת, ראוי לברך הגומל...

זחם השמש ונמס

סיפר הרה"ח הרב יוסף יצחק ווילשאנסקי, בשם הרה"ח הר' נחום לבקובסקי, משגיח בשיבת תות"ל ברינואה:

מעשה בחסיד אחד שהיה סוחר עצים. מידי תקופה היה מעביר את הסחורה על גבי רפסודות וכך העבירים את הנהר.

פעם היה חורף עם כפור גדול ושכבת קרח עבה כיסתה את פני הנהר. החסיד עמד לפני נזק כספי עצום. בצר לו נסע החסיד לרבו ושפך את נפשו על גודל הנזק הצפוי לו.

אמר לו רבו: "אל תדאג. בפרשת וארא (ו, כא) נאמר "ובני יצהר קרח ונפג זכרי". קרח - פירוש הקרח והכפור. ונפג - יפוג וימס. וזכרי - שזאת יהיה לזכרון עולם שבפרשת וארא ימס הקרח".

וכך הוה, שבפרשת וארא בכל שנה ושנה נמס הקרח מעל גבי הנהר.

(וסיפר הרב לבקובסקי שמאז ששמע את הסיפור, בכל מקום שהיה, עקב וראה איך שנמס

הקרח או השלג בפרשת וארא...).

בטוח לא מהנפש הבהמית...

המשפיע בישיבת 'תורת אמת' בירושלים הרה"ח ר' אלטר שימחוביץ', היה מרבה לדבר עם התלמידים שלו על החשיבות הגדולה שיש ב'לחשוב חסידות'.

פעם פנה אליו יהודי בטרוניה ואמר על בחורים מסוימים בישיבה שכל ההתבוננות שלהם לפני התפילה היא חיצונית בלבד, והם עושים זאת מצד פניות אישיות וסיבות חיצוניות ולא למען העניין בלבד.

ר' אלטר ביטל את הטענה ואמר: "לא ייתכן שדבר כזה יבוא מצד נפש הבהמית. היא לעולם לא תיקח סיכון כזה על עצמה..."

החידוש: זקן שחור

מספר הרה"ח ר' טוביה זילברשטרום: פעם שמעתי מהגאון ר' שמחה עלבערג עליו השלום, שהחידוש של אדמו"ר הרי"צ כשהגיע לארצות הברית היה 'זקן שחור'...

זקן לבן היה גם לפני זה, אבל אדמו"ר הרי"צ חידש שהיהדות - בשלימותה - שייכת גם לצעירים...

הרבי מציל את הרב פיינשטיין

מספר הרה"ח ר' מנחם שוחט:

באחת השנים גילו שלטונות המס אי-סדרים כספיים בישיבתו של הגאון ר' משה פיינשטיין, וכיון שבאופן רישמי המוסד היה רשום על שמו, היה חשש קרוב-לודאי שיושיבו אותו במאסר.

זמן קצר לפני פתיחת המשפט, קרא הרבי למזכיר ר' בנימין קליין באחד הלילות ושלה אותו לאיש קשר שהכיר באופן אישי את התובע, על מנת שיבקש ממנו לגנוז את התיק ושפילו לא יגיע לבית המשפט.

ר' בנימין ביצע את השליחות, אך האיש קשר

התקשה לקבל על עצמו לבצע זאת, וטען שחבל להוריד לטמיון את כל רשת הקשרים האישיים שטווה עם אותו תובע, כאשר הסיכוי שיסכים לבצע מהלך חד צדדי בוטה שכזה - נמוך ביותר.

בסופו של דבר הוא נעתר לדבריו של הר' קליין, ונפגש עם התובע והסביר לו את משמעות התפקיד הרבני של הר' פיינשטיין כרב שדבריו מקובלים בכל העולם ואת המהומה והתדהמה שאישום כזה עלול ליצור, כשמהצד השני אכן זהו הדבר המתבקש ביותר לנקות אותו מאשמה כיון שהוא כלל לא קשור לניהול הכספי של הישיבה.

התובע אמר שעדיין לא קיבל את התיק לידי, והבטיח שכאשר יקבל יראה מה ניתן לעשות, ואכן כאשר הגיע התיק לידי דאג לכך שהאישום לא יכלול אף טענה שקשורה לרב פיינשטיין, וכאשר הגיע התיק לבית המשפט התפלאו כל המקורבים הכיצד שמו הושמט כליל, ולא ידעו כי ידו של הרבי התערבה וסייעה למנוע את חילול השם ממנו חששו כל כך.

החסידות שהודרת ופועלת

בשנים של הרדיפות הקשות ברוסיה קומוניסטית, התמסר החסיד ר' ישראל נעוולער לפליטים וחסרי הבית שלא היה להם היכן ללון ולאכול, ופתח את דלתות ביתו עבורם, ולצורך כך הקדיש את רוב שעות יומו לטרוח ולטפל בכל הדרוש לאירוח ביד רחבה ככל הניתן.

באותה תקופה, נכנס פעם ליחידות אצל אדמו"ר הרי"צ והתלונן שעקב כל הטירחא אין לו זמן לשבת וללמוד ולעסוק בעבודת התפילה כראוי.

השיב לו הרבי: "החסידות שתלמד כאשר קשה לך, היא זו שתחדור ותפעל בך. כאשר צריכים להתאמץ - זהו הלימוד האמיתי".

הופשת מחלה חסידית

בזמן לימודיו של המשפיע הרה"ח ר' חאטשע פייגין בישיבת תומכי תמימים, נתקל פעם בענין

והמוח, ורצועות התפילין של ראש צריכות להגיע עד הטבור, להורות שגם העיניים שמהטבור ולמטה - צריכים להיות קשורים ללמעלה".

רבי דב בער - כמו דב ביער...

תלמידי המגיד ממעזריטש אמרו, שהמפגש איתו בפעם הראשונה היה כמו מפגש עם 'דב' גדול באמצע היער... עד כדי כך היתה היראה שהיתה נופלת למראהו.

הריח של הגאווה מרחיק...

פעמים רבות הזכיר הרבי את הסיפור אודות החסיד של אדמו"ר האמצעי שלא רצה לחזור חסידות כיון שהדבר גורם לו לגאווה, ותשובתו של אדמו"ר האמצעי: "בצל יהיה מומך, אבל חסידות תחזור".

שאלו על כך חסידים, מדוע המשיל זאת אדמו"ר האמצעי דווקא לבצל?

והשיבו, שאכן החסיד צריך להמשיך ולפיהץ חסידות, אך עליו לדעת שכאשר הוא עושה זאת מתוך גאווה והתנשאות, הרי שה'ריח' נדבק במעשיו, ועלול להרחיק...

יכול יגיס דעתו!

הגמרא בחולין (פט, א) מפרשת את לשון הפסוק: "האומנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם", שעל האדם להיות 'אילם' בעניני העולם, אך בדברי תורה 'צדק תדברון', ועם זאת שואלת הגמרא בנוגע לדברי תורה: "יכול יגיס דעתו?", ושוללת זאת: "מישרים תשפטו בני אדם". עמד על כך הבעל שם טוב ופירש: "יכול יגיס דעתו - בניחותא", היות ואכן לעיתים יכול וצריך האדם 'להגיס דעתו' כדי להפיץ דברי תורה ברבים...

הכס לב יקה מצוות

הבעל שם טוב שאל מדוע לפני כל מצווה

מוקשה שהטריד את מנוחתו, ולא הצליח לעיין בו כדבעי, כיון מסדרי הישיבה לא איפשרו לו להתמסר לחשוב בענין זה בלבד.

משראה שכך, הצהיר שהוא חולה ונעדר במשך מספר ימים מסדרי הישיבה כשהוא מתעמק שעות ארוכות ברציפות בנושא זה והתייגע עד שהצליח לעמוד על הדברים לאשורם, ורק לאחר שהצליח - נעשה 'בריא' וחזר לסדרי הישיבה...

שווה כמה שזה 'עולה'

פעם ישבה קבוצת אברכים חסידיים ושוחחו ביניהם, ותוך כדי השיחה נכנס אברך שלא נמנה על חוגי החסידים והחל להפגין את למדנותו, כשהוא טורח להדגיש את כח ה'חידוש' שלו כשסברות אלו עלו זה-עתה במחשבתו...

השיבו החסידים ואמרו לו: "זה שווה כמה שזה 'עולה'..."

עדיף אפילו יום אחד בתות"ל!

סיפר הרה"ח ר' דוד רסקין:

פעם א' מאנ"ש את הרבי שאל את הרבי בנוגע לבחור שקירב ויש לו השפעה אליו, האם לשלוח אותו לאחד מסניפי ישיבת תומכי תמימים או לישיבה אחרת, כאשר באם ישלח אותו לישיבה אחרת ילמד שם כמה שנים, בעוד ובישיבת תומכי תמימים ייתכן שילמד רק זמן מועט.

השיב לו הרבי: עדיף לשלוח לתומכי תמימים, אפילו אם ילמד שם רק יום אחד!

(למעשה, בחור זה אכן נשלח לתומכי תמימים, ובסופו של דבר נותר שם עד סיום שנות הלימוד בישיבה...)

ההוראה מרצועות התפילין

בהתוועדות שמחת תורה תש"י אמר הרבי לא' הנוכחים שעיסוקו היה בעיבוד רצועות התפילין:

"ההוראה בעבודת השם שיש ללמוד מהעיסוק ברצועות הוא, שהתפילין ענינם לשעבד את הלב

הרבי הוציא מייד כל מה שהיה לו, וגם אותו גביר הוציא משהו - אך זה ממש לא הספיק.

למחרת פגש הרבי את אותו יהודי והתעניין מה עלה בסוף בגורלה של הנערה, והיהודי סיפר שהוא חזר לביתו, הוציא את תכשיטי החתונה של אשתו ונתן לכומר.

הרבי התרגש מהסיפור וסיפר זאת לאביו, האדמו"ר הרש"ב. אביו אמר לו כך: "על עבודה כזאת, הקב"ה לא נשאר חייב".

הרבי המשיך וסיפר כי אחרי תקופה הוא היה שוב במוסקבה, וראה ברחוב הראשי סניף בנק חדש. הוא התעניין למי שייך הבנק הזה, והתברר שאותו יהודי קנה אותו...

אדרבה, גם הנפש הבהמית רוצה

המשפיע הרה"ח רז"ג סיפר כי בצעירותו זכה להיכנס ליחידות אצל כ"ק אד"ש והתלונן שבכל לימוד או התבוננות שלו, מלווה אותו התחושה והמחשבה כיצד אחרים מסתכלים עליו, והוא חש מכך ישות עצמית.

הרבי ביטל את הדברים והשיב לו: "אדרבה, גם הנפש הבהמית שלך רוצה שתלמד, ומה הבעיה בכך?!!...".

הכסף מקור כל עוול?

כאשר הגיע הרבי לבקר בקריית 'גן ישראל', הבחין הרבי במהלך הסיור על שלט שהוצב בקיסוק: "הכסף הוא מקור כל עוול, הותר אותו כאן".

פנה הרבי למלווים ואמר ששלט זה אינו נכון, היות והכסף אינו מקור כל עוול, אלא שתלוי מה עושים איתו...

"בי אדוני"

בהתוועדות שבת פרשת ויגש תשי"א, שנערכה

אומרים 'אשר קדשנו במצוותיו', לשון רבים, והרי אין מקיימים אלא רק מצווה אחת?

והשיב: בכל מצווה קיימת החיצוניות והפנימיות שלה, החיצוניות הוא המעשה של המצווה בפועל, והפנימיות היא הכוונה והתוכן שלה, להתקשר ולהתחבר להקב"ה.

ואכן מי שהוא 'שוטה' מקיים רק את החיצוניות, אך לאמיתו של דבר הקב"ה ציווה אותנו גם בחיצוניות וגם בפנימיות, ו"חכם לב - יקח מצוות", מי שהוא חסיד ומתנהג בחכמה, יודע 'לקחת' גם את החיצוניות וגם את הפנימיות!

התמצית - אהבת ישראל

אמרו חסידים:

אם תסחט יהודי כמו סמרטוט, הטיפה האחרונה שתצא ממנו, 'טיפת התמצית', תהיה טיפה של אהבת ישראל.

קרבן התמיד

הרבי שאל פעם מדוע הקרבנות של הערב ושל הבוקר נקראים בשם 'קרבן התמיד', והרי למעשה הם הוקרבו רק פעמיים ביום, ולא 'תמיד'?

אלא שמכאן ניתן ללמוד את חשיבותו של המעשה הראשון שנעשה מייד בבוקר, ואת המעשה האחרון שאיתו הולכים לישון, שיש בכוחו להשפיע 'תמיד' לכל משך היום שמגיע לאחר מכן, וממילא גם על הפעולה שתהיה בסיום היום שיבוא, וממילא זו פעולה נמשכת באופן של 'קרבן התמיד'...

הקב"ה לא נשאר חייב...

אדמו"ר הריי"צ ישב פעם במשרדו של גביר במוסקבה ושוחח עימו. פתאום נכנס אדם בצעקות וסיפר על נערה יהודיה מבנות העיר שחוותה משבר נפשי והלכה לכומר בבקשה להתנצר, והכומר לא מוכן לשחרר אותה אלא תמורת סכום כסף גדול.

☞ "בהמה זו משל..."

אמרו חסידים:

בנוגע לעמלק הצטוונו שלא להשאיר ממנו אף זכר, אפילו לא בנין או בהמה, שלא יאמרו 'בהמה זו משל עמלק היתה'.

ומרובה מידה טובה: כאשר רואים חסיד של הרבי, צריכים שזה יהיה ניכר עליו עד שכאשר הוא עובר ברחוב יצביעו עליו ויאמרו: "חסיד זה - שייך לרבי!", וכך גם בכל חפציו ומעשיו...

☞ הרי מעליך רובצת בהמה!

הרה"ח ר' ראובן דונין אמר פעם:

כאשר חסיד מתעורר משנתו ולא מצליח לקום מהמיטה - מה הפלא בכך? הרי מעליו רובצת בהמה כבדה...

☞ הרובלים התקוטטו...

פעם הגיע יהודי ל"נעוועל" ונכנס לבית הכנסת להתפלל שחרית. בצד בית הכנסת ישבו שני חסידים בחברותא ולמדו יחד חסידות כחברים ותיקים.

סיים היהודי את התפילה ויצא לשוק לקנות משהו לאכול, ולפתע הוא רואה כיצד שני החסידים שלמדו קודם יחד עומדים בשוק בדוכנים סמוכים ומנהלים תחרות עזה, כשהקולות עולים וכמעט מגיעים לידי תגרה של ממש. אמר לעצמו היהודי בביטול: "חסידים, חסידים, אבל עד הכסף".

כשהעריב היום נכנס היהודי לבית הכנסת להתפלל מנחה, והנה הוא רואה כיצד שני החסידים-המתחרים, יושבים שוב זה מול זה ולומדים יחד חסידות בהתלהבות.

ניגש לאחד מהם ושאל בתדהמה: הרי לפני שעתיים התקוטטתם בקולניות וכיצד אתם מתעלים כעת יחד?

חיך החסיד ואמר: "זה לא אנחנו התקוטטנו, זה רק הרובלים שלנו התקוטטו..."

בשנה שלאחר הסתלקות אדמו"ר הריי"צ, לפני קבלת הנשיאות באופן רשמי, דרש כ"ק אד"ש את תחילת הפרשה כמין חומר, בנוגע לאופן הקשר של חסיד ורבו:

ויגש אליו יהודה" - כשיהודי ניגש אל הרבי שהוא 'יוסף הצדיק' שבדורו לקבל ממנו ברכה, הוא פונה תחילה ואומר "בי אדוני" - הוא מבקש דבר ראשון שתיכנס בו השפעתו הרוחנית של הצדיק באופן פנימי.

רק לאחר מכן הוא ממשיך ומבקש "ידבר נא עבדך דבר", ומפרט את הצטרכויותיו בענייניו הפרטיים, אולם גם לאחר התקרבות זו עדיין הוא מרגיש את מיעוט ערכו לגבי הצדיק. לכן הוא ממשיך, "ואל יחר אפך בעבדך" - על שהוא מבזבז ומזנו של הצדיק ומטרידו בענייניו הפרטיים שהם בבחינת חסרי ערך לגבי הצדיק, "כי כמוך כפרעה" - היות ו'פרעה' רומז לקב"ה, וצדיקים דומים לבוראם, ואם כן - כשם שהקב"ה הוא תכלית הטוב והחסד והוא סובל את כל בריותיו, כך גם הרבי...

☞ אל תעשה לרבי השבונות

סיפר הרה"ח הרב צבי גרינבלט:

באחת השנים קיבלתי טלפון מהרב חודוקוב ששאל אותי כמה מצות אני צריך בשבי לחלק בארגנטינה. עשיתי חשבון ועניתי שאני צריך כ-200,000 ק"ג, כשאני מתכוון לחלוקה של ק"ג אחד לכל יהודי המתגורר בארגנטינה.

למעשה קיבלתי באותה שנה מהמזכירות 2,500 ק"ג 'בלבד'.

בשנה שלאחר מכן פנה אלי שוב הרב חודוקוב ושאל אותי את אותה שאלה, והשבתי שלאחר מה שהיה בשנה שעברה אינני יודע האם וכמה אני צריך לבקש.

כעבור מספר ימים התקשר אלי שוב הרב חודוקוב ואמר לי שהרבי לא היה מרוצה מהתשובה, "אינך צריך לעשות את החשבון. אתה תגיד כמה אתה צריך, והרבי יתן כמה שברצונו".

"ועכשיו, כשהגיעו הארורים וגזרו את הגזירה הנוראה, היתה הפעם הראשונה שהוא אמר לי לא. הגידו לי, האם אני יכולה לסרב?...".

להבין כן, לרצות' להבין - לא

אחרי המאמר הידוע בש"פ משפטים ה'תשי"ב העוסק במעלת העבודה וניצול הזמן במילואו בעבודה בפועל, נכנס המשכיל המופלא הרה"ח ר' משה'קע גוראריה ליחידות אצל הרבי, וביקש בתחינה: "רבי, קח ממני את השכל".

השיב לו הרבי: "צריך להבין, אך לא צריך לרצות להבין..."

כשאין רבי...

בתחילת פרשת יתרו נאמר "וישמע יתרו כהן מדין חותן משה", ורש"י נעמד ומבאר "מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק".

שוחחו חסידים ואמרו: מדוע היה יתרו צריך דווקא את שניהם כדי לבוא למדבר? אלא שכאשר שמע יתרו על קריעת ים סוף, אף על פי שהתפעל מאוד, הרגיע את עצמו באומרו שאין סיבה ללכת למדבר היות ואפשר לעבוד את הקב"ה בכל מקום, גם במדין.

אך לאחר ששמע על מלחמת עמלק, ראה והבין שבלי רבי, יכול להיות מצב שאדם רואה ריבוי עצום של ניסים ומופתים גלויים, ואף על פי כן זה לא משפיע עליו בפנימיות עד שהוא עלול לצאת למלחמה להתנגד ולהפריע, ולכן כשיתרו ראה שלמרות קריעת ים סוף היתה את מלחמת עמלק, גרם לו הדבר לבוא ולהתבטל לרבי.

בפני עצמו

המשפיע הרה"ח ר' מענדל פוטרפס אמר פעם על דברי אדמו"ר הזקן בתניא ש"ג' קליפות הטמאות לגמרי" מקבילות לביטוי "יש ודבר נפרד בפני עצמו".

הרגשת היש, ויתירה מזו ההרגשה של אדם

להשתפשף בין חסידים

שחו חסידים:

המשנה באבות אומרת: "שמעון בנו אומר, כל ימי גדלתי בין החכמים", כל מה שגדלתי והתגדלתי, היה בזכות זה שהייתי כל ימי - כבר מקטנותי - בין החכמים...

'לייבקע דער שמאטע'

באחת העיירות החסידיות היה חסיד שכונה בפי חבריו בשם 'לייבקע דער שמאטע' [= לייבקע הסמרטוט], וזאת על שום שבאופן תדיר היה ניתן לרצות את גערותיה של אשתו שנוזפת בו ונותנת לו הוראות, והוא שותק וממלא את כל דבריה ומציית לה ולא עונה מאומה לחירופיה וגידופיה.

חלפו השנים והממשלה הרוסית הטילה את גזירת השקאלע'ס והחלה להכריח את כולם לשלוח את בניהם להתחנך בבתי הספר הממשלתיים שם הלעיטו אותם בדברי כפירה.

בתחילה נמנעו החסידים מלשלוח את בניהם, אך כאשר גברה האכיפה ושלוחי המשטר החלו להשליך למאסר את האבות שלא שלחו את בניהם, עוד ועוד הורים נכנעו מאימת הגלות ושלחו את בניהם לשקאלע.

אך היתה משפחה אחת שלא נכנעה - משפחתו של לייבקע דער שמאטע.

יום אחד ישבו נשות העיירה והחלו לדבר על ליבה של רעייתו, ושאלו כיצד היא - הדעתנית שבחבורה - מכניעה את עצמה לדעתו של בעלה, ולא שולחת את הילדים לשקאלע, "וכי אינך חוששת שיקחו את בניכם בכח, או שיקחו את בעלך ועקבותיו יעלמו לעולם?".

"ראו נא", השיבה הרעייה כשדמעות נקוות בזוויות עיניה, "כפי שאתן לבטח יודעות, מאז החתונה ועד היום לא היה דבר אחד שבעלי סירב. ולא שחשכתי ממנו את שבת פי או שמיעטתי בבקשות ודרישות, ובכל זאת - קיבל הוא את הכל בהסכמה גמורה ומילא את כל רצונותי".

לשכרה עד איבוד העשתונות, והיו נרדמים תוך כדי שתייה והתהוללות. בבוקר, היו החיילים קמים וממשיכים להילחם, וחוזר חלילה.

באחת הפעמים, אחד החיילים שתה יותר על המידה, אפילו לפי ה'השגות' של החיילים, וכשהגיע השעה להשכים ולהמשיך בדרך - לא הצליחו להעיר אותו, ומכיון שאצה להם הדרך, השאירו אותו בפונדק והמשיכו לעבר היעד.

חלפו עוד שעות ארוכות במהלכן הספיקו החיילים להתרחק מרחק רב, והחייל עדיין נותר שקוע בשניה. רק כשהעריב היום הקיץ החייל משנתו, ולהפתעתו ראה שהוא נותר בודד מאחור. אט אט זכרונו שב אליו, והוא הבין כי הוא מוכרח להשיג את חבריו החיילים שהתרחקו כבר ככרת דרך עצומה.

היה זה ליל שבת, והחייל שהיה רעב לאחר שזה קרוב ליממה שלא בא אוכל משביע לפיו, נכנס לאחד מבתי היהודים ומצא קדירת טשולנט שהוטמנה מבעוד יום כשהיא רותחת ומבעבעת, והריח שעלה ממנה גירה את חושיו. נטל החייל את הסיר עם הסמיכה שעליו והניח על הסוס, ופתח בדהרה לעבר נקודת היעד הבאה, במטרה להשיג את חבריו.

הסוס, שנכווה בגבו מחומו המהביל של הטשולנט, הגביר את מהירותו ודהר בפראות ובמהירות עצומה בניסיון ל'ברוח' מהסיר הלוהט, ואכן בתוך שעה לא ארוכה השיג החייל את שאר חברי הפלוגה, אך כיון שהסיר עדיין היה חם, ובשרו של הסוס שנכווה עדיין היה רגיש לכל מגע של חום, לא הצליח החייל לעצור את מרוצתו של הסוס, והוא המשיך במרוצתו המטורפת.

באותה שעה התקרבו כבר חיילי הפלוגה לגבול האויב, והנה, מרחוק הבחינו חיילי האויב שמתקרב אליהם סוס הדוהר במהירות עצומה באומץ רב ונבהלו מאוד, עד שהחלו לנטוש את עמדותיהם ולנוס על נפשם בבהלה, כשהם חוששים ומבוהלים, מי יודע באילו מוקשים ותחבולות מצוייד החייל האמיץ, שרץ לבדו היישר אל קו הגבול מבלי לחשוש...

שהוא 'דבר', וכל שכן אם הוא מרגיש נפרד - הרי זה מג' קליפות הטמאות.

אבל הכי גרוע, הוא אותו אחד שהוא "בפני עצמו", המקביל ל'ג' קליפות הטמאות לגמרי"...

מי שחושב שאינו צריך רב שיורה את דרכו בעבודת השם, והוא מסתדר בלי 'קנה לך חבר' וכל כולו אומר "בפני עצמו" - הרי הוא לגמרי מחוץ לכל הענינים...

מהדורה חדשה

הבעל שם טוב התבטא פעם: "אני 'מהדורה חדשה' של 'חובת הלבבות'.

מטבע של אש

אמרו חסידים:

הקב"ה הראה למשה מטבע של אש, ומדוע דווקא של אש?

אלא שהקב"ה רצה לרמז למשה, שיאמר לישראל שהנתינה לצדקה משולה להדלקה מאש לאש, שכאשר מדליקים מאש אחת לשניה, לא זו בלבד שאין זה מחסיר מהאש הראשון, אלא עוד מגדיל ומבעיר אותה, ועד"ז כשיהודי נותן צדקה, לא רק שלא מתמעט אצלו, אלא עוד מתווסף אצלו כהנה וכהנה.

אין אדם עובר עבירה

ראובן דונין אמר פעם: "אין אדם - עובר עבירה (אלא אם כן נכנס בו רוח שטות)", אם הוא היה אדם - לא היה עובר עבירה. כל הסיבה שהוא עובר עבירה, מכיון שאינו בן אדם...

לנצח עם היות

הרה"ח ר' מענדל פוטרפס המשיל פעם:

לפני שנים רבות נשלחה פלוגת חיילים מחיילי הצאר להילחם באויב, וכפי שהיה נהוג באותה עת אצל חיילי הצאר, בשעות היום היו מתמסרים בכל כוחותיהם לצרכי המלחמה, ובלילות היו שותים

עבודת העריכה של הספר הסתיימה בערב שבת קודש פרשת ויגש. על אף שבדרך כלל ליקוט היה יוצא כחוברת ואחרי זה היו כוללים את הקונטרסים בספר, בפעם זו הגיה הרבי את השיחות של פרשיות ויגש ויחי עבור הספר, עוד לפני שזה יצא כחוברת.

מי שהקדיש את הספר היה הרה"ח ר' זלמן גורארי' וחתנו ר' נחום שטרנברג, כשכל אחד מהם נתן שבע וחצי אלף דולר, וכך התחלקו גם ההקדשות, כאשר חצי מכמות הספרים הודפסו עם הקדשה של ר' זלמן גורארי' לזכות כל צאצאיו ובני משפחתו, והחצי השני הודפס עם הקדשה לרגל הבר מצוה של ר' אברהם, בנו של ר' נחום שטרנברג שחל ביום ד' פרשת ויחי של אותה שנה. בערב פרשת ויגש, הכניסו לרבי שני כרכים: ספר אחד עם הקדשה מהסוג הראשון, וספר אחד עם הקדשה מהסוג השני, והרבי שאל כמה ספרים הספיקו כבר לכרוך?

כשהרבי שמע שהספיקו לכרוך רק מעט יותר משלושים ספרים, אמר הרבי שאם כך אין סיבה להשאיר אצלו את שני ספרים, ועדיף לתת אחד מהם למי שאין לו עדיין, והרבי החזיר את הכרך עם ההקדשה של הבר מצוה. חברי ה'ועד' העניקו ספר זה במתנה לאבי הבר מצווה, וביום הבר מצווה הוא העניק זאת לבנו.

ויחזו את האלוקים

ר' פנחס מקאריץ ערך פעם ברית מילה והפצע דימם ללא שהיתה אפשרות לעצור אותו עד שהתינוק הגיע לידי סכנה.

הזדמן שם ר' זושא מאניפולי, וכששמע את המתרחש ציווה לערוך מייד את השולחן להתוועדות, באומרו: "כתוב בפסוק 'ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו', כאשר רואים את מידת הדין נמתחת, יש לשבת יחד להתוועד לאכול ולשתות ולשמוח, וכך ממתיקים את הדינים".

ואכן באורח פלא ישבו לאכול והדם נעצר.

וכך תמה המלחמה מבלי שנורה אף חץ ומבלי שנשפכה אף טיפת דם...

כך גם לגבי היצר, כאשר הוא רואה שהאדם 'דוהר' במרץ ובאומץ בשמחה ובחיות גדולה ולא חושש, מנצח הוא את המלחמה.

החלטה נכונה

שח הרה"ח ר' ראובן דונין באחת ההתוועדויות: אשה יושבת בגן המשחקים ומתפעלת בפני חברותיה: "מוישלה שלי כבר 'מפספס' בלילה, כל פעם שהוא צריך - הוא קם והולך לעשות לבד בלי שנצטרך לקום ולעזור לו".

מתעניינות החברות בהתפעלות: "ואוו, בן כמה הוא? איפה הוא? תראי לנו אותו".

עונה להן האשה: "אני לא יכולה להראות לכן אותו. הבן שלי לא פה, הוא עכשיו בצבא בקורס קצינים..."

כאשר גאון אדיר מעיז להתפאר בפני הרבי שהוא לומד 'דף יומי', הוא עושה צחוק מכל הענין. לאדם ברמה שלך מתאים ללמוד בכל יום עשרה דפים. מה זו ה'החלטה טובה' הזו?! בושה וחרפה וקלון!

אז מה, עדיף לא ללמוד בכלל? ברור שלא. אבל בואו לא נזלזל בעצמנו ולא נעשה צחוק מהרבי. ההחלטות טובות שלנו צריכות להיות אחרות לגמרי, אנחנו מסוגלים להרבה יותר!

לא תמיד ניצחתי

התבטא הרה"ח ר' מענדל פוטרפס: לא תמיד ניצחתי את היצר הרע, אבל אף פעם לא נתתי לו לשקר אותי, שאני אחשוב שזה מגיע מהחלל הימני...

ספר מהרבי לבר מצווה...

בשנת תשמ"ג יצאה הוראה מהרבי להזדרז ולהדפיס את חלק כ' של לקוטי שיחות, שיכלול את השיחות של חומש בראשית.

בשביל הרבי יהיה מי שיתרום

בדרך כלל הרה"ח ר' זלמן גורארי' על אף שר' זלמן גורארי' היה נוהג להקדיש הרבה ספרים, לא הקדיש ספרים שיצאו לאור מתורת כ"ק אד"ש, בטענה שעבור תורת כ"ק אד"ש יהיה כבר מי שיתלהב ויתרום את ההדפסה, אבל שאר ספרי רבותינו נשיאינו, מדפיסים אותם רק בגלל שלרבי יש עניין וקאך להדפיס אותם, ואם הוא לא ייתן עבור זה - לא ידפיסו...

משנכנס אדר

שאלו חסידים:

מדוע נאמר בגמרא "כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבים בשמחה? מהי ההשוואה?

אלא שכשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה בלשון רבים, וכאשר אדם רואה את חברו פורץ גדר ועוסק בענינים של שמחה גוער ונוזף בו כיצד מלאו ליבו לעשות כך, באותה מידה בדיוק צריך האדם לנהוג בחודש אדר, שמשנכנס אדר צריך הוא להרבות בשמחה, ולא להסתפק בכך שהוא עצמו מרבה בשמחה, אלא גם לראות אם יש מי מחבריו ש'פורץ גדר' ונמצא בעצבות, צריך הוא לגעור בו ולדאוג לשמח אותו...

בן שנעשה עבד

אדמו"ר הרשב"ב התבטא פעם על עצמו:

"אמנם אני בנו של אבי, הרבי, אך איני סתם בן. עבדתי והתייגעתי עד שפעלתי על עצמי להיות 'בן שנעשה עבד'..."

שבר כלי וכלי שלם

אחד מחסידיו של רבי מרדכי מלעכוביץ', התגורר בעיירה מיר, והתעסק במסחר.

פעם נסע לצרכי פרנסתו והתעכב בליאדי, וכשנכנס לבית המדרש שמע כיצד החסידים דנים ביניהם בדברי חסידות מוקשים ששמעו מהרבי.

כששמע את דבריהם, עלה ברעיונו ביאור כיצד ניתן לבאר ולהסביר את הענין, והרצה זאת בפניהם.

החסידים התפלאו מאוד כיצד יהודי שלבושו והילוכו מעיד עליו שאינו מבני החבורה, מצליח בהינף רגע להיכנס לעומקו של ענין מבלי שיהיה לו את הרקע המתאים ולהציע ביאור מופלא ומתאים כל כך, ונכנסו לאדמו"ר הזקן לספר לו על כך.

ביקש הרבי לקרוא לפניו את החסיד ר' מאיר, ושאל אותו במה הוא עוסק וכמה הוא מתפרנס.

משהשיב, שאל אותו הרבי: "לשם מה הינך טורח להתעסק ולהיטלטל ממקום למקום, אם תשמע לעצתי, שב פה עמנו ואני אספק לך את כל הצטרכויותיך, ואעשה ממך כלי שלם".

סירב ר' מאיר ואמר: "מורי ורבי עשה ממני שבר כלי, ואתם מבקשים לעשות ממני כלי שלם!..."

(כשהגיע ללעכוביץ' וסיפר את מה שאירע, אמר לו רבו שיש אנשים שמצד שורש הנשמה שלהם צריכים להיות מתמכין דאורייתא).

פסטרמה וחרדל

מספר הרה"ח ר' דוד נחשון:

כשהגענו לשנת הקבוצה, הגענו בליל בדיקת חמץ לאחר סיפור ארוך שהיה לנו בקשר ליציאה מהארץ כשהצבא הערים קשיים ביציאת בחורים צעירים מארץ הקודש, עקב סמיכות הזמן למלחמת ששת הימים, והרבי דרש במפגיע מעסקני חב"ד - ואף עסק בזה בעצמו - להפעיל את הלחץ הדרוש כדי שאכן נצליח לצאת ולהגיע.

למעשה, עד שהגענו והסתדרנו היה כבר מאוחר מאוד ולא ישנו כמו שצריך, וגם למחרת עם כל הטורדות של ערב פסח - כמעט ולא אכלנו מאומה, ורבים מאיתנו היו פשוט חלשים בגשמיות.

לפני שהרבי נכנס לחדר האוכל, אחד הבחורים שישב לידי אמר לי שלא יהיה לו זמן להסביר לי,

בשוקולד מהרבנית - אכלתי שוקולד אחד, ואת כל השאר שלחתי לארץ הקודש לאחיות שלי...

כשהתקרב החג, הממונה על המטבח אמרה לנו שהסדר הוא שמי שעוזר בהכנות יש לו את הזכות לסייע גם בליל הסדר עצמו - להגיש את האוכל ולאסוף את הצלחות וכו'. כיוון שידענו שתפקיד זה כרוך בכך שהרבי ימתין עבורנו ולא יתחיל לאכול עד שנתיישב, ואף לשבת במחיצת הרבי ולהגיש לרבי את האוכל וכו', החלטנו שזה לא מתאים עבורנו ומצאנו בחור אחר שיעשה זאת, אך ביקשנו שבמקום זה נקבל את ה'שכר' על הטירחה שלנו בכך שיתפחו במיוחד עבורנו את המטבח וניכנס דרך שם.

כך באמת היה, כשבלילה הראשון הוזרנו לסיים את עריכת הסדר לאחר שהרבי יצא מחדר האוכל של הבחורים, עלינו במדרגות הברזל הפנימיות ודפקנו לפי הסימן בסדר שהוסכם מראש והאחראית פתחה לנו במטבח. מרוב התרגשות והתלהבות - לא שמתי לב בדיוק היכן אני הולך, ונתקלתי עם המכנסיים בשפיץ של הבלעך, ונפער חתך גדול מאוד... ללכת להחליף לא היה שייך, וכיסיתי את עצמי מה שיכולתי עם החליפה ונעמדתי מול הרבי מאחורי הכסא של הרש"ג, ונצמדתי במשך כל הסעודה לכסא...

כשבסוף הסעודה הרבי החל לעודד בצורה נפלאה את הניגונים וממש 'זרק' את עצמו לכל הכיוונים בתנועות עידוד נמרצות, נוצר שם לחץ אדיר, עד שהבן של יענקל כ"ץ שישב 2 כסאות מימין לרש"ג צעק: "טאטע, ראטעוועט!", אך הרש"ג עצמו, למרות שהיה במוקד הלחץ - לא הוציא הגה מהפה ונשך את השפתיים, כשאני התכופתי והחזקתי ברגליים של הכסא וניסיתי לשמור עליו שלא יתפרק.

אבל אם אעשה כמוהו - נצליח להזדרז ולהגיע בין הראשונים, ואכן כך היה, כאשר רגעים ספורים אחרי שהרבי יצא, כבר התיישבנו לאכילת כורך, ש'נכרך' עם 4 הכוסות, ורצנו במהירות לדירה של אדמו"ר הריי"צ.

לפועל, היין והחלישות עשו את שלהם, ומאותו לילה אינני זוכר כמעט כלום. אני רק זוכר שהרבי נכנס והתיישב, והזכרון הבא שלי הוא כבר כיצד אני פותח את העיניים על ספסל ב-770 למטה באמצע הלילה. יחד איתי התעלפו עוד שלושה בחורים.

בשנה שלאחר מכן, כבר זכיתי להיקרא - יחד עם ידידי ר' נפתלי אסטולין - לעזור ולהכין את המטבח והדירה ולסייע בהכנות לחג הפסח.

העבודה כולה היתה שלא על חשבון הסדרים, וכמה וכמה פעמים בזמן שעבדנו שם הרבנית הגיעה לבקר את אמא שלה, וזכינו ממנה ליחס מיוחד. כך לדוגמא פעם אחת הרבנית אמרה לנו שאנחנו יכולים להרגיש "היימיש" ולהוריד את הבגדים העליונים שיהיה לנו יותר קל לעבוד ושלא יהיה לנו חם.

בפעם אחרת הרבנית אמרה לנו: "מן הסתם פספסתם את ארוחת הערב", ולמרות שענינו בשפה רפה שלא כל כך נורא ואנחנו לא ממש רעבים, לפני שיצאנו הרבנית אמרה לנו שיש עבורנו סנדוויצ'ים על השולחן (היתה לנו בזה דאגה גדולה כי אכן היינו מאוד רעבים, והכריכים היו ממש 'עשירים', עם פסטרמה וחרדל וכו').

היו גם פעמים שהרבנית הביאה לנו שוקולדים קטנים, ומכיוון שמצד אחד בתור חניכים של ר' שלמה חיים לא הרגשנו בנוח לאכול כל כך הרבה שוקולדים ומותרות ומצד שני בכל זאת מדובר

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

•

ולזכות

החתן הת' אריאל נחום שיחי' בלון
והכלה המהוללה מרת נחמה דינה שתחי' בהן
לרגל בואם בקשרי השידוכין במזל טוב

•

ולזכות זקניהם

ר' יגאל וזוגתו מרת יעל שי' בלון
והרה"ת ר' שמעון הכהן וזוגתו מרת מיכל פנינה שי' בהן

וכל בני המשפחה המורחבת שיחיו,
שיזכו לגרום נחת רוח רב לכ"ק אדמו"ר שליט"א
בכל פעולותיהם הליכותיהם ומעשיהם,
ולפעול את התגלותו השלימה והמיידית
ותיבף ומיד ממש!

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!